

Quickscan flora en fauna

Lage Eggeweg, Wierden

Eelerwoude

kleurt het landelijk gebied

Quicksan flora en fauna

Lage Eggeweg, Wierden

Opdrachtgever

Gemeente Wierden
T.a.v. Dhr. J.M. Niemeijer
Pouliestraat 3
7642 EC Wierden

Opdrachtnemer

Eelerwoude
Mossendamsdwarsweg 3
7472 DB Goor
T 0345 72 70 00
F 0345 72 70 10
E info@eelerwoude.nl
I www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: P6844
Datum: 30-6-2014
Projectleider: G. Lubbers
Opgesteld: V. de Lenne

© Eelerwoude 2014, niets uit deze uitgave mag
worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt
worden zonder schriftelijke toestemming van
Eelerwoude bv.
De opmaak van dit rapport gaat uit van dubbelzijdig
afdrukken

INHOUD

1	INLEIDING	5
2	HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING	6
2.1	Huidige situatie en ontwikkeling.....	6
3	NATUURWETGEVING EN -BELEID	9
3.1	Flora- en faunawet beschermt dieren en planten	9
3.2	Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998	11
3.3	Ecologische Hoofdstructuur beschermde gebieden	12
4	METHODE	13
4.1	Bureauonderzoek.....	13
4.2	Veldonderzoek	13
5	BESCHERMDE SOORTEN & EFFECTENBEOORDELING	14
5.1	Flora	14
5.2	Zoogdieren.....	14
5.3	Vogels	17
5.4	Amfibieën	19
5.5	Reptielen.....	20
5.6	Vissen	20
5.7	Ongewervelden.....	20
6	CONCLUSIES	21
6.1	Geldigheid onderzoek.....	21
	LITERATUURLIJST.....	22
	BIJLAGE 1 INRICHTINGSSCHETS.....	23

1

INLEIDING

Op het erf aan de Lage Eggeweg 7 te Wierden worden in het kader van de Rood voor Rood regeling een aantal schuren en een woonboerderij gesloopt. Hiervoor zullen twee nieuwe woningen teruggebouwd worden.

In verband met deze ontwikkeling is een toetsing van de plannen aan de natuurwetgeving en –beleid noodzakelijk. Met deze toetsing moet duidelijk worden dat de ontwikkeling gerealiseerd kan worden en dat er geen belemmeringen bestaan vanuit de natuurbescherming.

De eerste stap in deze toetsing is een quickscan flora en fauna. De quickscan richt zich op het verkrijgen van een geïnformeerd beeld van de mogelijke consequenties vanuit de natuurwetgeving en -beleid. Het onderzoek heeft bestaan uit een visuele inspectie van de locaties en het raadplegen van vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde planten- en diersoorten. Op basis daarvan worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ontwikkeling en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen.

In dit rapport worden de resultaten van de quickscan gepresenteerd en getoetst aan de natuurwetgeving.

2

HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING

2.1 Huidige situatie en ontwikkeling

Binnen het plangebied (zie figuur 2) ligt een agrarisch erf met een woonboerderij, drie veeschuren en een kapschuur. In twee van de veeschuren bevinden zich paardenboxen waarin paarden staan gestald. De derde veeschuur omvat een melkveestal waarin jongvee is gehuisvest. Het erf ligt in een kleinschalig landschap met enkele kleinere bosgebieden omsloten door oudere houtwallen en bomenrijen met enkele oudere zomereiken. Op korte afstand ten zuiden van het plangebied ligt de bebouwde kom van Wierden. Onderstaande foto's (figuur 1) geven een impressie van het plangebied en de directe omgeving. De veeschuren en woonboerderij zullen gesloopt worden, de kapschuur blijft behouden. Voor een impressie van de toekomstige situatie worden verwezen naar bijlage 1 waar een inrichtingsschets is opgenomen.

Figuur 1: enkele foto's van het plangebied

Figuur 2: plangebied

3

NATUURWETGEVING EN -BELEID

De Nederlandse natuurwetgeving - en beleid bestaat uit verschillende onderdelen. De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een gebiedsgericht (Natuurbeschermingswet 1998) en een soortgericht spoor (Flora- en faunawet). Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 zijn de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving geïmplementeerd. Daarnaast heeft Nederland landschappelijk en ecologisch bijzondere gebieden aangewezen als Nationaal landschap of Nationaal park. Deze gebieden worden in Nederland beschermd via het ruimtelijke en natuurbeleid. De kern van het natuurbeleid wordt gevormd door de Ecologische hoofdstructuur, dat een samenhangend netwerk vormt van natuurgebieden. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de relevante wetgeving en het natuurbeleid voor het plangebied.

3.1 Flora- en faunawet beschermt dieren en planten

De Flora- en faunawet is erop gericht om de Nederlandse biodiversiteit te beschermen en de dieren en planten binnen de Nederlandse wetgeving de plek te geven die hun volgens de Europese afspraken toekomt. De Flora- en faunawet is overal en altijd van toepassing bij ontwikkelingen. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten. Voor meer informatie inzake de Flora- en faunawet wordt verwezen naar de website van het ministerie van Economische Zaken: www.mijn.rvo.nl.

Bescherming planten en dieren

De Flora- en faunawet gaat over de bescherming van ongeveer 500 planten- en diersoorten, van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe').

De wet beschermt:

- Enkele vaatplanten
- Bijna alle zoogdieren
- Alle vogels
- Alle reptielen
- Alle amfibieën
- Enkele vissen
- Enkele ongewervelde (insecten en weekdieren)

Deze soorten zijn verdeeld in vijf beschermingsniveau's:

- licht beschermde soorten (tabel 1 van de Flora- en faunawet)

- middelmatig beschermde soorten (tabel 2 van de Flora- en faunawet),
- zwaar beschermde soorten (tabel 3 van de Flora- en faunawet)
- vogels
- vogels waarvan de nesten het hele jaar zijn beschermd

		Bestendig beheer	Ruimtelijke ontwikkeling
		Zorgplicht	Zorgplicht
	niet beschermde soorten	Zorgplicht	Zorgplicht
	Soorten van tabel 1 lichtste beschermingsregime algemene soorten	Vrijstelling Wel zorgplicht	Vrijstelling Wel zorgplicht
	Soorten van tabel 2 middelste beschermingsregime overige soorten	Gedragscode of Ontheffing	Gedragscode of Ontheffing
	Vogels	Gedragscode of Ontheffing	Gedragscode of Ontheffing
	Vogels met jaarrond beschermde nesten	Gedragscode of Ontheffing	Ontheffing
	Soorten van tabel 3 zwaarste beschermingsregime bijlage 1 AMvB bijlage IV Habitatrichtlijn	Gedragscode of Ontheffing	Ontheffing

Figuur 3: overzicht mogelijke instrumenten om de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet te overtreden bij activiteiten. De tabellen in dit overzicht verwijzen naar de verschillende tabellen in de Flora- en faunawet.

Verbodswet

De Flora- en faunawet is - in tegenstelling tot vele andere wetten - een verbodswet en geen gebodswet. Overtreding van de Flora- en faunawet is een economisch delict waarbij op basis van 'strafrecht' boetes worden gegeven en/of vervolging optreedt. Ook kan op basis van bestuursrecht bestuursdwang worden opgelegd. Personen worden individueel aansprakelijk gesteld en eventuele opdrachtgevers kunnen te maken krijgen met aansprakelijkheid en vervolgschade.

De verboden moeten ervoor zorgen dat in het wild levende planten en dieren zoveel mogelijk met rust worden gelaten. Handelingen die de wet verbiedt zijn:

- plukken, vangen en doden;
- verstoren;
- vernielen van leefgebied, nesten en hollen;
- weghalen van eieren;
- bezit en handel.

Onder bepaalde voorwaarden mogen deze handelingen wel uitgevoerd worden. U heeft dan een ontheffing of vrijstelling nodig of u werkt conform een gedragscode.

Figuur geeft aan bij welke activiteiten welke instrumenten beschikbaar zijn.

Zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat uit van de intrinsieke waarde van alle dieren en planten. De mens moet daar zorgvuldig mee omgaan. Daarom is de zorgplicht in artikel 2 van de wet opgenomen. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving. Dat betekent dat iedereen naar redelijkheid nadelige effecten:

- moet voorkomen;
- moet beperken;
- ongedaan moet maken.

3.2 Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998

Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Deze gebieden worden in Nederland op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 beschermd.

In de directe omgeving van het plangebied liggen geen Natura 2000-gebieden. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (Wierdense veld) ligt op een afstand van ongeveer 3,5 kilometer. Gezien de afstand tot dit Natura 2000-gebied, de invulling van de tussenliggende gebieden en de voorgenomen werkzaamheden wordt niet verwacht dat de werkzaamheden een invloed hebben op aangewezen habitattypen en -soorten. Met de voorgenomen realisatie wordt ook niet verwacht dat de kernopgaven van de Natura 2000-gebieden belemmerd worden in een mogelijke uitbreiding of kwaliteitsverbetering.

Er wordt geen externe werking of cumulatie verwacht. Een vergunning of toetsing op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

3.3 Ecologische Hoofdstructuur beschermde gebieden

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De EHS is in provinciale structuurvisies uitgewerkt. In of in de directe nabijheid van de EHS geldt het 'nee, tenzij'- principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Het projectgebied ligt op meer dan 3 kilometer van begrensd EHS-gebied. Met de voorgenomen werkzaamheden worden geen negatieve effecten verwacht op de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS. Van afname van areaal is geen sprake, tevens worden geen effecten verwacht die de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS significant aantasten. Een toetsing aan het EHS-beleid wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

4

METHODE

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van een verkennend veldbezoek op maandag 23 juni.

4.1 Bureauonderzoek

Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van landelijke, provinciale en, indien beschikbaar, regionale verspreidingsinformatie. Landelijke en provinciale verspreidingsinformatie zijn geraadpleegd met betrekking tot planten, amfibieën, reptielen, vogels en zoogdieren. Hiervoor zijn met name verspreidingsatlassen geraadpleegd. Uit de landelijke verspreidingsinformatie (atlassen), welke deels gedateerd zijn, moet blijken of in de omgeving van de locatie in het verleden strikt beschermde soorten zijn aangetroffen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn daarbij veelal niet bekend. Deze gegevens hebben vaak betrekking op atlasblokken (5x5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom veelal betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.

De websites www.waarneming.nl en www.telmee.nl zijn ook geraadpleegd. Een groot aantal amateurs kan op deze websites hun natuurwaarnemingen kwijt. De site wordt gecontroleerd door een validatiecommissie. Soortwaarnemingen via deze bron zijn redelijk betrouwbaar, maar kunnen moeilijk geverifieerd worden. Wel kan het een beeld geven van mogelijke soorten in de regio. Waarnemingen zijn, in tegenstelling tot atlassen, vaak tot op de exacte locatie te herleiden. Ook is gebruik gemaakt van de gegevens uit het flora en faunonderzoek dat in 2010 is uitgevoerd voor het plangebied Zenderink, Wierden dat grenst aan de planlocatie.

4.2 Veldonderzoek

Het veldbezoek is op 23 juni 2014 door V. de Lenne, ecologisch adviseur bij Eelerwoude, uitgevoerd bij droog weer met een temperatuur van ongeveer 18 graden. Het veldbezoek was verkennend van aard, waarbij aan de hand van de aanwezige terreintypen het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten is bepaald dan wel ingeschat. Het veldbezoek heeft in de avond plaatsgevonden zodat meteen een goed beeld verkregen kon worden van nachtactieve soorten zoals vleermuizen en uilen.

5

BESCHERMDE SOORTEN & EFFECTENBEOORDELING

5.1 Flora

Voorkomen en functie

Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde planten aangetroffen binnen het plangebied. De vegetatie op het erf bestaat uit algemene soorten als hondsdrif, gewone witbol, kleeftkruid, zevenblad, paardenbloem, brandnetel, brede weegbree etc.

Effecten en ontheffing

Binnen het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Deze worden hier gelet op de aanwezige groeiplaatsomstandigheden ook niet verwacht.

Conclusie flora: Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing voor flora is niet noodzakelijk.

5.2 Zoogdieren

5.2.1 Vleermuizen

Voorkomen en functie

Binnen en in de directe omgeving van het plangebied kunnen aan de hand van aanwezige terreintypen en gegevens uit diverse literatuurbronnen een aantal vleermuissoorten worden verwacht. Het gaat om (vrij) algemeen voorkomende en ook minder algemene soorten als gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en baardvleermuis. Met uitzondering van ruige dwergvleermuis zijn al deze soorten tijdens het onderzoek in 2010 aangetroffen (Zenderink, 2010)

Tijdens het veldbezoek is alleen gewone dwergvleermuis aangetroffen binnen het plangebied.

Tijdens het avondbezoek is beoordeeld of het plangebied geschikt is voor vleermuizen. Hierbij is onderscheid gemaakt in: verblijfplaats, vliegroute en foerageergebied.

Verblijfplaats

Vleermuizen maken gedurende het jaar gebruik van een netwerk van vaste rust- en verblijfplaatsen. Deze verblijfplaatsen kunnen o.a. de volgende functies hebben:

- Kraamverblijfplaats.

- Zomerverblijfplaats.
- Paar- en/of baltsverblijfplaats.
- Winterverblijfplaats.

Onder de vleermuizen zijn gebouwbewonende en/of boombewonende soorten aanwezig. Gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn hoofdzakelijk gebouwbewonend. Rosse vleermuis en watervleermuis zijn voornamelijk boombewonend en gewone grootoorvleermuis, franjestaart en ruige dwergvleermuis bewonen zowel bomen als gebouwen. Voorbeelden van verblijfplaatsen in gebouwen zijn ruimtes in spouwmuren en achter boeiboorden en gevelbetimmering. Holten en spleten in bomen en ruimtes achter loszittend schors zijn voorbeelden van verblijfplaatsen in bomen.

Vanuit de verschillende functies van de verblijfplaats worden weer andere eisen gesteld aan bijvoorbeeld het klimaat, de toegankelijkheid en de expositie van het verblijf ten opzichte van de zon. Als kraamverblijfplaats worden meestal gebouwen en/of bomen uitgekozen waarbinnen een constant klimaat heerst. Bij gebouwen zijn dit voornamelijk woningen met een spouwmuur of een geïsoleerd dak. Sommige vleermuizen hebben aan een opening van 1-2 cm voldoende om naar binnen te kruipen. Bij bomen gaat het meestal om dikke, oude bomen met een dikke restwand.

Tijdens het veldwerk zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld op het erf. De bebouwing op het erf is ook weinig geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De veeschuren zijn veelal enkelsteens met golfplatendaken waardoor er geen verblijfplaatsmogelijkheden aanwezig zijn onder pannen of in spouwmuren. De woonboerderij is dubbelsteens met een gedeeltelijk rietendak, waardoor ook hier mogelijkheden in de spouwmuur of onder de pannen geheel of gedeeltelijk ontbreken. Daarnaast is de bovenverdieping van de zolder in gebruik als slaapkamer waardoor geschikte mogelijkheden voor een soort als gewone grootoorvleermuis ontbreken. Tevens zijn geen sporen van vleermuizen gevonden tijdens het veldbezoek. De waarnemingen tijdens de avonduren bevestigen dit, uitvliegende vleermuizen zijn niet waargenomen. Tijdens het onderzoek in 2010 zijn tevens geen verblijfplaatsen op het erf waargenomen. De foeragerende exemplaren zijn wat later op de avond waargenomen en kwamen uit zuidelijke richting. In 2010 zijn grenzend aan de bebouwde kom meerdere verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis aangetroffen, mogelijk zijn deze foeragerende exemplaren afkomstig uit een van deze verblijfplaatsen.

Gezien de bouwtechnische eigenschappen en de bevindingen van het veldbezoek in combinatie met de waarnemingen uit 2010 (Zenderink) is het niet waarschijnlijk dat de bebouwing op het erf een functie heeft als verblijfplaats voor vleermuizen.

Vliegroute/foerageergebied

Op het erf zijn twee foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Deze exemplaren kwamen uit zuidelijke richting waarbij ze de beplanting langs de Lage Eggeweg gebruiken om zich te verplaatsen. De Lage Eggeweg wordt in mindere mate gebruikt als vliegroute voor gewone dwergvleermuis, ook in 2010 is hier een vliegroute van gewone dwergvleermuis vastgesteld.

Effecten en ontheffing

Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Het verjagen, vangen en doden van individuen van beschermde soorten, evenals het verstoren of vernielen van vaste verblijfplaatsen (inclusief de functionele leefomgeving) is verboden vanuit de Flora- en faunawet. De functionaliteit van verblijfplaatsen van vleermuizen dient te allen tijde gegarandeerd te blijven.

Geen effecten op verblijfplaatsen

In de te slopen bebouwing zijn geen aanwijzingen verkregen dat deze een functie hebben als verblijfplaats voor vleermuizen. Gezien de bevindingen van het veldbezoek in combinatie met de bouwtechnische eigenschappen van de te slopen bebouwing wordt niet verwacht dat de woning een functie heeft als verblijfplaats voor vleermuizen. Met de sloop van de woning worden geen negatieve effecten op vleermuizen verwacht.

Vliegroute en foerageergebied niet aangetast

Met de ruimtelijke ontwikkelingen worden geen effecten verwacht op vleermuizen die foerageren. Het plangebied blijft geschikt als foerageergebied voor vleermuizen, door een toename van groenstructuren (zie inrichtingsschets) wordt het plangebied waarschijnlijk juist geschikter als foerageergebied. De vliegroute langs de Lage Eggeweg blijft behouden.

Conclusie vleermuizen: Met de voorgenomen werkzaamheden worden geen negatieve effecten op vleermuizen verwacht. Het aanvragen van een ontheffing is niet van toepassing voor vleermuizen.

5.2.2 Grondgebonden zoogdieren

Voorkomen en functie

Tabel 1-soorten

Tijdens het veldbezoek is haas waargenomen. Het tevens aannemelijk dat konijn, ree vos, egel, mol, kleine marterachtigen en algemene (spits-) muizensoorten voorkomen op en in de directe omgeving van het plangebied.

Steenmarter (tabel 2 Flora- en faunawet)

Steenmarter komt in de regio veelvuldig voor. Deze soort is in allerlei biotopen (van agrarisch tot stedelijk gebied) te vinden en komt algemeen voor in de directe omgeving. Er zijn tijdens het veldbezoek geen verblijfplaatsen en sporen (uitwerpselen, krabsporen) waargenomen van steenmarter. Mogelijk maakt het plangebied onderdeel uit van het leefgebied van steenmarter.

Andere zwaar(der) beschermde grondgebonden zoogdiersoorten (o.a. veldspitsmuis, boommarter en das) worden niet in of direct rondom het plangebied verwacht vanwege het ongeschikte biotoop (erf) en/of het bekende verspreidingsgebied van de soorten.

Effecten en ontheffing

Tabel 1-soorten

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt en tijdelijk verlies van leefgebied van de genoemde zoogdieren van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, omdat er voldoende alternatief leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Wel geldt de algemene zorgplicht ten aanzien van deze soorten (zie bijlage 1).

Overige tabel 2 en 3-soorten

Voor overige zwaardere beschermde grondgebonden zoogdieren (steenmarter) geldt dat in het plangebied geen verblijfplaatsen zijn waargenomen en de functionele leefomgeving behouden blijft.

Conclusie: Met de voorgenomen werkzaamheden worden geen negatieve effecten op grondgebonden zoogdieren verwacht. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet van toepassing voor grondgebonden zoogdieren.

5.3 Vogels

Onder andere de volgende vogelsoorten zijn in en rondom het plangebied aangetroffen:, koolmees, spreeuw, groenling, vink, boerenzwaluw, houtduif, holenduif, steenuil en zwarte roodstaart.. Daarnaast kunnen ook andere vogelsoorten in het plangebied voorkomen. Koolmees, pimpelmees, spreeuw, holenduif, boerenzwaluw en zwarte roodstaart vallen onder categorie 5 van de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' (zie kader).

In de sinds augustus 2009 geldende 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' zijn in categorie 5 van deze lijst een aantal vogelsoorten opgenomen die ook binnen het plangebied zijn aangetroffen. Het gaat om een groep van broedvogelsoorten die vaak terugkeert naar de plaats waar ze hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats door bijvoorbeeld ruimtelijke ontwikkelingen verloren is gegaan, uit te wijken naar andere locaties in de omgeving. De soorten uit categorie 5 vragen om extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Nesten van categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Jaarrondsoorten - categorie 1 tot en met 4

Steenuil

Op het erf zijn geen soorten waargenomen die jaarrond beschermd zijn, op het erf ten noorden en het erf ten oosten van het erf is een roepende steenuil waargenomen. Het gaat waarschijnlijk om dezelfde territoria die in 2010 zijn vastgesteld. Destijds zijn negen territoria in de ruimere omgeving van het plangebied vastgesteld. Op het erf is geen verblijfplaats van steenuil aanwezig, mogelijk wordt er wel op en om het erf gevoerd door steenuil. Door een toename van landschappelijk structuren (zie inrichtingsschets) blijft het erf echter geschikt als foerageergebied.

Huismus

Gezien de geschiktheid van het erf (voedselgelegenheid en dekking) is het opvallend dat huismus niet is vastgesteld op het erf, in 2010 zijn er eveneens geen waarnemingen van huismus op het erf. Mogelijk heeft dit te maken met het gedeeltelijke rieten dak van de woonboerderij en het gebruik van vogelschroot onder de pannen van de nabijgelegen nieuwe woning waardoor er geen geschikte verblijfplaatsen aanwezig zijn. Mede door het gebruik van vogelschroot neemt huismus op veel plekken af in Nederland. Daarom wordt geadviseerd bij de nieuw te bouwen woningen enkele maatregelen te nemen.

Overige jaarrond beschermde soorten

Op het erf hangt een kerkuilkast deze wordt echter bewoond door holenduiven. Overige jaarrond beschermde soorten zijn niet vastgesteld op het erf.

Effecten en ontheffing

Broedvogels algemeen

Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Flora- en faunawet een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren, zijn niet toegestaan. In de praktijk betekent dit dat verstorende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen¹ uitgevoerd mogen worden, tenzij nader onderzoek heeft uitgewezen dat broedvogels afwezig zijn.

Categorie 5

Leefgebied blijft voor deze soorten afdoende voorhanden. Compenserende maatregelen, nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing, omdat een negatief effect wordt verwacht op de lokale of regionale populatie van de soort, is dan ook niet aan de orde.

Jaarrondsoorten - categorie 1 tot en met 4

Rust- en verblijfplaatsen van vogelsoorten van categorie 1 tot en met 4 zijn jaarrond beschermd in de Flora- en faunawet. Ook de functionele leefomgeving is daarbij beschermd. Met de ruimtelijke ontwikkeling worden geen negatieve effecten op deze soorten verwacht.

Advies huismus

Om verblijfplaatsen voor huismus te realiseren kunnen in de nieuw te bouwen woningen gemakkelijk voorzieningen getroffen worden. Dit kan eenvoudig gerealiseerd worden doormiddel van vogelvides, zodat mussen onder de pannen kunnen broeden. Ook kan er voor gekozen worden geen vogelschroot toe te passen, of de vogelschroot onder de tweede rij pannen te plaatsen, zodat ze onder de eerste rij pannen kunnen broeden..

---

¹ In het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 15 maart tot 15 juli.

Figuur 1. Voorbeeld van een vogelvide voor de huismus (Bron: Vogelbescherming, Nederland).

Daarnaast is het mogelijk om enkele huismuskasten op te hangen. Deze kunnen ook aan de bestaande woning bevestigd worden. Nestkasten kunnen besteld worden via Vivara (www.vivara.nl) en Waveka (www.waveka.nl). Hierbij dienen onderstaande eisen in acht genomen te worden.

- Kasten dienen niet in de volle zon opgehangen te worden (niet op de zuidzijde).
- De kasten worden geclusterd geplaatst, aangezien huismussen koloniebroeders zijn
- De locatie van de kasten betreft een groene omgeving met (veel) dekkingsmogelijkheden.
- In en rond de kast vindt geen verstoring plaats (o.a. betreding door mensen en trillingen). De alternatieve locatie dient gelijk of beter van kwaliteit te zijn met betrekking tot de oorspronkelijk locatie wat betreft hoogte, aanvliegroute, vrije vliegruimte en lichtvrij.
- De ingang van de kast is niet toegankelijk voor predatoren (o.a. katten, marterachtigen en muizen).
- De kasten zijn vrij van irriterende stoffen (o.a. gif, houtbehandelingsmiddelen en kleverige harsen).

Conclusie vogels: indien rekening wordt gehouden met het broedseizoen is een ontheffing Flora- en faunawet of nader onderzoek naar vogels niet noodzakelijk.

5.4 Amfibieën

Een aantal soorten, zoals bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander, kunnen het plangebied gebruiken als landbiotoop.

Beschermde amfibieën (oa. knoflookpad en kamsalamander) worden niet verwacht in het plangebied vanwege het ongeschikte habitat voor deze soorten en/of het bekende verspreidingsgebied.

Effecten en ontheffing

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een (tijdelijke) verstoring van genoemde amfibieën van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er voldoende leefgebied aanwezig blijft

en het gebied na werkzaamheden weer geschikt is voor deze soorten. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling.

Conclusie amfibieën: nader onderzoek of een ontheffing Flora- en faunawet is niet noodzakelijk voor beschermde amfibieën.

5.5 Reptielen

Voorkomen en functie

In het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van reptielen. Beschermde reptielen zijn gebonden aan specifieke terreinen (o.a. heideterreinen en venranden) welke ontbreken in en rond het plangebied.

Effecten en ontheffing

Reptielen worden niet verwacht in het plangebied. Van negatieve effecten is geen sprake.

Conclusie reptielen: nader onderzoek of een ontheffing Flora- en faunawet is niet noodzakelijk voor reptielen.

5.6 Vissen

Voorkomen en functie

Binnen het plangebied zijn geen waterelementen aanwezig, (beschermde)vissen zijn niet aanwezig binnen de projectlocatie.

Effecten en ontheffing

Vissen worden niet verwacht in het plangebied. Van negatieve effecten is geen sprake.

Conclusie vissen: nader onderzoek of een ontheffing Flora- en faunawet is niet noodzakelijk voor vissen.

5.7 Ongewervelden

Van de overige soortgroepen als dagvlinders en libellen kan gesteld worden dat de beschermde soorten voornamelijk gebonden zijn aan specifieke terreintypen zoals hoogveen, droge- en vochtige heiden en vennen. Deze biotopen worden voornamelijk in natuurgebieden aangetroffen en ontbreken binnen het plangebied. Populaties van beschermde ongewervelden worden daarom niet verwacht in het plangebied.

Conclusie ongewervelden: nader onderzoek of een ontheffing Flora- en faunawet is niet noodzakelijk voor ongewervelden.

6

CONCLUSIES

Op basis van deze quickscan wordt geen toetsing van de effecten van de ontwikkeling op beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebied en/of Ecologische Hoofdstructuur) noodzakelijk geacht. Beschermde (Flora- en faunawet) soorten worden wel verwacht.

Op basis van deze quickscan wordt geconstateerd dat het onderzoeksgebied potentieel habitat biedt voor een aantal (algemene) beschermde soorten; tabel 1-soorten, broedvogels, steenmarter en vleermuizen. Indien rekening wordt gehouden met het broedseizoen van vogels worden geen negatieve effecten verwacht op beschermde soorten vanuit de Flora- en faunawet. Nader onderzoek of ontheffing is dan ook niet noodzakelijk. Wel dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de zorgplicht. Tijdens de uitvoering dient men bijvoorbeeld alert te zijn op aanwezigheid van fauna en deze, indien noodzakelijk, te verplaatsen. Bij onvoorziene situaties dient daarnaast contact opgenomen te worden met een ter zake kundige.

In het kader van het bestemmingsplan moet duidelijk zijn dat de plannen uitvoerbaar zijn. Mits rekening gehouden wordt met de voorgenoemde maatregelen en werkwijze is geen overtreding van de natuurwetten aan de orde. Vanuit de eisen van de natuurbescherming is het plan derhalve uitvoerbaar.

6.1 Geldigheid onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. Het bevoegd gezag (ministerie van Economische Zaken in deze) hanteert de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar strikt beschermde soorten (tabel 3 soorten en vogels):

“Onderzoeksgegevens mogen maximaal 3 jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.”

Voor onderzoeken waar alleen soorten van tabel 1 en/of 2 van de Flora- en faunawet aan de orde zijn, mag worden volstaan met een geldigheid van 5 jaar. Waarbij ook geldt dat er in die periode weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen optreden.

Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in hoofdstuk 5. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten leiden.

LITERATUURLIJST

Bode, A.D., Dijkstra, A.J., Hoekstra, B; Hoeve, R., Zollinger, R., Bureau Natuurbalans/Limes Divergens, 1999. *De zoogdieren van Overijssel. Voorkomen, verspreiding en ecologie van de in het wild levende zoogdieren*. Waanders Uitgevers, Zwolle.

Dienst Regelingen, 2009. *Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijk ingrepen Flora- en faunawet*.

Dienst Regelingen, 2009. *Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijk ingrepen*.

Koninklijke Vermande, 1999-2007. *Planten en dieren, Flora- en faunawet, band 1, 2, 3 en 4*, SDU Uitgeverij, Den Haag.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2004. *501 Algemene Maatregel van Bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen*, Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden.

Internet

- Waarnemingen soorten - www.zoogdieratlas.nl
- Waarnemingen soorten - www.telmee.nl
- Waarnemingen soorten - www.waarneming.nl
- Natuurbeheerplan en atlas Overijssel - www.overijssel.nl

BIJLAGE 1 INRICHTINGSSCHETS

